

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izbaja vsak četrtek in velja s poštino vred iz v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 8 K, pol leta 4 K in za četrt leta 2 K. — Naročnina za Nemčijo 8 K, za druge kvenavarske dežele 8 K. Kdor bodi sam po njega, plača na leto samo 7 K. — Naročnina se pošilja na: Upravnštvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopolnjuje do odpovedi. — Odje „Kraljevskega tiskovnega uradnika“ dobivajo listi brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 16 vin. — Uredništvo: Korolla cesta štev. 5. — Rečnik se ne vrati. — Upravljivo: Korolla cesta štev. 5, aprljeno naročnino, inserate in reklamacije.

Za inserate se plačuje od enostopne petitrirte za enkrat 48 vin, ali kar je isto, 1 kvadrat centimeter prostora stane 36 vin. Za večkratne oglase primeren popust. V oddelku „Maia naznanja“ stane beseda 10 vin. — Inserati se sprejemejo do tretja opečine. — Nezaprtje reklamacije so poštine proste.

Mirovna ponudba avstrijske vlade.

Nas zunanj minister Burian je zopet pozval prijatelje in nasprotnike, naj odpošljejo vlade vojsko kajočih držav svoje zastopnike v kako neutralno (nepristransko) državo, da se bodo zaupno in neobvezno pomenili, pod katerimi pogoji bi se lahko sklenil mir. Od vseh prejšnjih mirovnih ponudb se razlikuje sedanja v tem, da ne vsebuje nikakih jasnih pogojev, ampak samo pozivja vlade prijateljskih in nepristranskih držav, naj pošljejo svoje zastopnike, ki se bodo pomenovali o načelih, na katerih naj se zgradi svetovni mir. Ali bo imel ta poziv kak uspeh, po kaže nam bližnja bodočnost. V poučenih krogih sodijo, da so sicer predpogoji za mir nekoliko boljši, ker so bili lanskoga leta, da so pa vendar še velike razlike med načeli, ki jih zastopajo na eni strani Nemčija in Avstro-Ogrska ter na drugi strani Wilson in sovražne države.

Na ta nasprotja opozarja tudi sedanja Buriana poslanica, ki pravi, naj se predložijo predlaganemu mirovnemu posvetovanju jasni mirovni načrti, po katerih bi se izvedla od obeh straneh postavljena načela. Kakor je znano, je Wilson v svojem govoru od dne 4. julija t. l. ponovil med drugim tudi načelo, da morajo postati vsi, tudi mali narodi prosti ter da jim mora biti dana prilika, da si svobodno uredijo svojo državo. Rekel je tudi, da se mora mir skleniti od naroda do naroda, ker le tak mir more biti trajen. In v imenu Nemčije je izjavil nemški podkancler pl. Payer, da ne bodo vlade same sklepale splošnega miru, ampak sporazumno s celokupnim ljudstvom.

Mirovna ponudba avstrijske vlade je gotovo v zradostila vse, ki si želijo miru. Saj je krvava vojska zahtevala že itak dovolj žrtev. Kdor je še sedaj za nadaljevanje vojske, je prava hijena. In take ljudi najdemo ne samo pri naših sovražnikih, temveč tudi v naših krajih. Vsenemci so sprejeli mirovno ponudbo naše vlade z zasmehom in — ugovori. Le čitajte vsemenske liste, n. pr. „Marburger Zeitung“, „Grazer Tagblatt“ itd. Vsenemci so mnenja, da ne kaže se pogajati in posvetovati s sovražniki o miru, temveč, da je treba vojsko nadaljevati tako dolgo, da bo nemški meč zavladal nad celim svetom, na suhem in na morju. Niti nesreče nemške armade na francoskem bojišču ne spamerujejo teh vojnih hujškačev.

LISTEK.

Vojški novinac.

Belgijska povest.

Spisal Henrik Konjans; preložil za „Slov. Gospodar“ Al. B. (Balje.)

„Katrica, kje pa jemlješ besede?“ vzkljukne druga vdova. „Kot nož me režejo v srce. A lepo je pa vendar!“

„Cista resnica je to“, pravi Janezova mati. — „Naj ve, koliko sem prestala. — Le dalje čitaj, Katrica; ne morem se načuditi, da znaš tako pisati, kaj takega bi si ne bila mislila. Tvoje roke so res predobре, da bi molzle krave in obdelovale polje; Bog že tako pripusti.“

Vesela zaradi te hvale, pravi dekle ponosno se smehlajoč:

„Tako je. To vam povem, najboljši mi ne bode kos v pisanju. Zdaj sem še le prav začela. Le poslušajte, ni še vse:“

„Janez, ko bi ti vedel, bi nam kmalu kaj sporočil.“

„Detelja je slaba, ker je pozebla. Turška detelja pa se ti kar smeja, ako jo pogledaš; mehka je kot maslo. Rž je malo trpela zaradi suše, vendar nas je dobrí Bog blagoslovil z lepo ajdo in obilnim krompirjem. — In Šampeter se je oženil z dekle tom iz Pulverboša, ki je škilasti, pa bo dosti prisnela k hiši. — Janez Suš, mesar, je padel s streho staremu kovaču na hrbet, in kovač je pri koncu, revež.“

Deklica umolknje.

„Ali je to vse?“ vpraša mati. „Ali mu ne boš naznanila, da je krava storila?“

„Pa res, to sem pozabila . . . Glejte, je že zapisano:“

Pri takem razpoloženju v nemškem taboru ni nobeno čudo, če sovražniki odgovarjajo na našo mirovno poslanico, da se tako dolgo nočno pogajati ne z Nemčijo, ne z njenimi zaveznicami, dokler Nemčija ne bo popolnoma poražena. Tako zveni iz govorov sovražnih državnikov. Ker se nemška Hindenburgova armada še vedno umika pred francosko-angleško-ameriško premočjo, je sedaj res malo upanja, da bi mirovni korak cesarja Karla imel kaj uspeha.

Naš zunanj minister grof Burian je po narečiju cesarja Karla poslal tudi papeževemu poslaniku na Dunaju mirovno pismo, da isto izroči sv. Očeta kot neodvisnemu poglavaru katoliške cerkve. Mirovno pismo se glasi: „Po štirih letih nečuvene borbe in ogromnih žrtev še vedno ni konca vojne, ki opustoša Evropo. C. in kr. vlada, vselej prežeta duha spravljalosti, ki je bil izražen že v mirovnem pismu dne 12. decembra 1916, je sklenila, se obrniti na vse vojskujoče se države ter jih povabiti, da se z zaupom in neobvezno izmenjavo mnenj uglasijo pota za mir, ki bi naj bil časten za vse. Ob tej priliki se c. in kr. vlada zelo hvaležno spominja v sreč segajočega poziva sv. Očeta v lanskem letu na vse vojskujoče se države z opominom, da se naj išče sporazumljjenje za življenje v bratski slogi. V gotovem prepričanju, da si sv. Oče želi še tudi danes, da bi se trpečemu človeštvu kmalu zopet vrnil blagoslov miru, trdno upamo, da bo dobrohotno spremljal naš korak in ga podpiral s svojim velikim, od celega sveta prizanim uplivom. Prosim Vašo ekscelenco, da blagovolite sv. Očetu izročiti priloženo besedilo mirovne pisma.“

Glasovi o mirovni ponudbi našega cesarja.

Ceprav sedaj, ko pišemo te vrste, nimamo polnega pregleda, kako so sovražne države sprejele mirovno ponudbo našega cesarja, vendar napravljajo brzjavke iz Anglije in Francije utis, da naši sovražniki mirovne ponudbe našega cesarja ne bodo mogli enostavno zamolčati, ampak da bodo odgovorili na njo. Naravnost odklanjajoče stališče zavzema večina italijanskih listov, ki se jezijo, da je naš cesar o svojem koraku obvestil tudi sv. Očeta. Nekateri italijanski listi imenujejo ta korak našega cesarja kar načravnost „zlobnost iz Dunaja.“ V popolnem nasprot-

ju iz italijanskim časopisjem so londonski listi, ki so mnenja, da bodo četverosporazumove države naznane naročom Nemčije, Avstrije, Bolgarije in Turčije okoliščine, pod katerimi bi bil mogoč svetovni mir. Tako n. pr. piše ugledni angleški list „Manchester Guardian“: „Vsek, kdor stori resen korak, da se napravi konec klanju, zaslubi nekaj boljšega nego zasramovanje. Gorostasno bi bilo, ako bi kdo zasramoval avstrijsko ponudbo, kakor se je poprej dogajalo s sličnimi predlogi. Ako bi pa ne prišlo do sestanka, bi to utegnilo škodovati vsem tozadavnim nadaljnim poskusom. Zavezniki torej lahko vprašajo osrednje velesile, ako bi bila zblizanja mogoča in sicer to na podlagi predlogov, kakor sta jih stavila Wilson in Lojd Džorž. Zavezniki tudi morajo upoštevati zmerno vsebinsko avstrijskih predlogov in Avstrija naj ve, da nihče ne namerava Avstrije razkosati.“

Torej že bližnja bodočnost utegne pokazati, ali bo imel korak našega cesarja zaželeni uspeh ali ne. ju iz italijanskim časopisjem so londonski listi, ki so mnenja, da bodo četverosporazumove države naznane naročom Nemčije, Avstrije, Bolgarije in Turčije okoliščine, pod katerimi bi bil mogoč svetovni mir. Tako n. pr. piše ugledni angleški list „Manchester Guardian“: „Vsek, kdor stori resen korak, da se napravi konec klanju, zaslubi nekaj boljšega nego zasramovanje. Gorostasno bi bilo, ako bi kdo zasramoval avstrijsko ponudbo, kakor se je poprej dogajalo s sličnimi predlogi. Ako bi pa ne prišlo do sestanka, bi to utegnilo škodovati vsem tozadavnim nadaljnim poskusom. Zavezniki torej lahko vprašajo osrednje velesile, ako bi bila zblizanja mogoča in sicer to na podlagi predlogov, kakor sta jih stavila Wilson in Lojd Džorž. Zavezniki tudi morajo upoštevati zmerno vsebinsko avstrijskih predlogov in Avstrija naj ve, da nihče ne namerava Avstrije razkosati.“

Davek na vino.

Slovenski poslanci v boju proti vinskemu davku.

Finančni odsek državnega zbora je sprejel po večnevni razpravi vinski davek. Jugoslovanski, in posebno slovenski poslanci so krepko branili koristi vinogradnikov in so se z vsemi silami protivili vinskemu davku. Pomagali so jim Čehi in Poljaki, dasiravno le-ti nimajo vinogradnikov. Pokazati so hoteli nasi severni bratje, da so tudi v gospodarskih vprašanjih popolnoma na naši strani. Naši jugoslovani vinogradniki jim bodo za podporo, ki so izkazali našim poslancem, vedno hvaležni. S posebnim povdankom pa moramo pribiti, da so nemški poslanci in glasovali za vinski davek. Ornig in Schmider, Girstmayr in drugi posilinemske veljaki, ki se kar cedijo same „naklonjenosti“ za vinogradnike in ki so nedavno hodili tožarit Slovence na Dunaju, so se sedaj poskrili v svoje brloge. Nobenega ni bilo, da bi opozoril nemške poslance na nevarnost, ki preti vinogradnikom. Nemčurjem se ne zdi vredno, da bi se pobrigali za tako „malenkost.“ Sicer pa vemo itak, zakaj Nemci in nemurji ne nastopajo proti vinskemu davku. Mislijo si: Mi smo se itak obogatili pri vinski kupčiji, ubogi Slovenci pa naj le plačujejo visok davek.

ustavila in da ji je srce pričelo močno biti; ker je ta pot držala samo proti kočam, na pustinjo in v gozd, ni dvomila, da sel prinaša poročilo od Janeza.

In res; ko se približa, vzame iz žepa pismo in pravi, smo jo se:

„Katrica, tu imam nekaj za-te, prišlo je iz Venloja, a stane 35 centimov.“

„35 centimov?“ mrmlja Katrica, tresič se vzame pismo in sanjava strmi v naslov.

„Da“, pravi pismonoša, „to stoji na naslovu. Ali vas bom varal za to malenkost?“

„Ali lahko to-le zmenjate?“ vpraša Katrica in mu da petfrankovski tolar.

Pismonoša zmenja tolar in odtegne poštarino. Potem prijazno pozdravi deklico in se vrne nazaj v vas.

Katrica vsa vesela teče domov. V nepotrpežljivosti odpre pismo in se zelo začudi, ko pade ven še drugo pismo. Postane ter je pobere. Rdečica sramuji oblije šelo in lica, krog ustena pa ji zaigra smetljaj in oči ji zaikre ob veselja. Na drugem pismu je stal z velikimi črkami: „Samoa za Katrico.“ — Za Katrico! Janezova duša je bila zaprta v ti poli papirja, njegov glas je govoril iz njega, samo njej! Med njo in njim je bila skrivnost.

Ginjena in osupla postane za hip, zroc v tla; razno misli ji rojijo po glavi, dokler ne začuje iz dajave mukanje vola ter se spomni, da ni prav, če še dalje odlaša. Drugo pismo skrije v nedriju ter hiti proti koči, kjer plane proti čakajočima ženama z veselim vzkljikom:

„Pismo od Janeza! Pismo od Janeza!“

Vdovi ji veselo začuden hitita nasproti. Ded, ki se je dalečagnil naprej, da bi bolje videl, pada skoro iz postelje.

Z naglimi besedami pripoveduje deklica, kako je med potomo naletela na pismonoša, ki je zahteval 35 centimov. V besedo pa sta ji segli ženi, ki sta v enomer klicali:

„Katrica, čitaj ga, čitaj ga!“

„Naša Šeka je imela telička; vse je šlo dobro, tele pa smo prodali.“

„O naših zajejih pa ne boš nič povedala, Katrica?“ vpraša ded.

Deklica napiše in čita:

„Ded je naredil v hlevu oddelek za zajce in debeli so kot jazbeci; a največji samec mora ostati živ, dokler se ti ne vrneš, Janez, potem bomo skušali imeti pojedino.“

Vsi se prisrčno zasmehajo; deček, ki je viden vse vesele in ga je samega razvesila beseda „pojedina“, ploskne z rokama. — Po nesreči pa njegova roka čaščico za kavo zadene tako močno, da se je zavalila po mizi in se je črnilo kot črna reka izlila čez pismo.

Smej je izginil z obrazov; osupli so se spogledali. Pavelček, ki se je bal udarcev, pa je že naprej tulil in vpil, da je letelo skozi ušesa.

Dolgo časa so otroka obsipali z očitanji in taraniali nad nesrečo, nazadnje pa so vprašali vsivprek:

„Kaj pa bo zdaj?“

„Le tisoč,“ pravi Katrica odločno, „nesreča ni tako huda. Saj sem hotela pismo prepisati še enkrat, ker prvkrat ni šlo gladko, črke so bile prevelike in pisava kriva. Zdaj bom naredila že boljše, to se učam. Hitro po dem v vas po papir in črnilo in tudi ero si moram dati še enkrat urezati, ker je postal remehlo.“

„Torej pođi hitro“, je bil odgovor. „Tu imaš petfrankovski tolar za tele. Zmenjam ga pri cerkovnici, ker našemu ubogemu Janezu moramo poslati tudi kaj denarja. — Pavelček, ven iz hiše, ti pa pridi še pred večerom, ako moreš.“

Katrica je odhitela skozi vrata in z zadovoljnim smehljajem na obrazu proti vasi. S sladkim veseljem ji je navdajala srce zmaga, ki jo je dobila, prepričanje, da odslej lahko piše Janezu in predvsem nekak ponos na njeno znanost.

Pri lipi na razpotju opazi pismonoša, ki je oddele prihajal proti njej. To jo je nagnilo, da se je

V naslednjem prinašamo doslovno poročilo o razpravi v finančnem odseku:

Dne 11. in 12. septembra se je obravnal v finančnem odseku nameravani vinski davek. Poročevalci so moravski Nemec Teltschik, Po uvodnih besedah poročevalca se oglaši prvi slovenski poslanec Jarec, ki izvaja: „Vinogradništvo je najdražja kmetijska panoga. Že leta 1916 so na Kranjskem natančni računi podali zaključek, da stane hektoliter vina (pridelovanje) 240 K in še več. Pri sedanjih razmerah so stroški pa še mnogo večji. In vendar je vojaška oblast v Istri in na Tirolskem zaplenila vinogradnikom vino in plačevala po 160 K hektoliter. V Ljubljani je vojaška oblast nekaterim trgovcem kar zaplenila vino in ga plačala po 120 K, da so imeli častniki za svojo mizo ceno vino. Letos se obeta posebno slaba vinska letina; vinogradniki ne bodo imeli vina niti za svoje domače potrebe. V teh razmerah ne kaže obtežiti vinogradnikov z novim davkom. Jugoslovenski zastopniki bodo glasovali vsled tega proti vinskemu davku.“

Dalmatinec dr. Dulibič izvaja: „Dalmacija potrebuje za svojo domačo rabo vsaj 40.000 hl vina, kajti vsled pretežne koruzne hrane potrebuje vino. Dalmacija bi po predloženem davčnem načrtu moralplačati vsaj desetino davčnine, torej približno 10 milijonov K. To je za ubogo deželo prehudo. Sedanje visoke cene niso pomagale dalmatinskuvinogradniku. To se lahko spozna iz dejstva, da dvigajo razni kmetovalci iz hranilnic svoje vloge. Na Hrvatskem in na Ogrskem kupujejo žito in moko po visokih cenah, dostikrat po 2000 K 100 kg, ker je domača aprovizacija popolnoma nezadostna.“

Tirolski poslanec Guggenberg: „Na Tirolskem so razmere podobne kakor v Dalmaciji. Vinogradniki so večinoma ubožni kmetovalci; vinogradništvo je izpostavljeno mnogim uimam. Vendar, ker država potrebuje sredstev, hoče glasovati za predlagani davek na vino.“

Gališki tovarnar Kolischer je mnenja, da bodo sedanje visoke vinske cene še dolgo obstajale. V Galiciji se spirit še dolgo ne bo varil, ker krompirja ne bo niti za prehrano zadostovalo; tudi piva ne bo toliko, kakor pred vojno.

Slovenski poslanec Roškar: „Nameravani zakon ima mnogo slabih strani. Takega dajka ni mogoče zagovarjati pred ljudstvom. Ako obvelja ta zakon se bo kmalu v vseh takih legah, ki so sposobne za kaj drugega, vinograd opustil. Ta davek zadene najhujše najnižje sloje, pred vsem tudi delavstvo. Ta zakon mora razmeren na deželi silovito otežkočiti. Moči, ki bi se zadostno mogle poučiti o stvari, niso doma. V mnogih hišah so same ženske, otroci in pastarji, ki nikakor ne bodo v stanu, v stvar dobiti zadosten pogled, še manj pa zadostiti zahtevam in predpisom tega zakona. Velikanska težkoča bi bila za neizkušene žene, da prilaste pravočasno množino in kakovost vina in sadnega mošta; zapisovalo naj bi vsako oddajo itd. Stvar je vseskozi nova, za priproste ljudi težka; saj nimamo še nobenega zakona, ki bi vseboval take zahteve na pripristega kmetovalca, kakor ravno predlagani zakon za vinski davek. Ravno kmetovalci so v tej vojski najhujše prizadeti; vojska dobi največ vojakov od kmeta. Kmetje so se v tej vojni morali največ truditi z obdelovanjem. Ako bo obdelovalec vinograđa videl, da se ga le zatira, bo izgubil vse veselje do obdelovanja in naše narodno gospodarstvo bo uničeno. Novi zakon zahteva razna naznanila, zapiske, poto. Kako naj n. pr. priprosta žena, ki je sedaj sama doma, vsem tem zahtevam zadost, da ne bi prišla v kazen? Vinogradnik bo moral večkrat ure daleč hoditi, da poda svoja naznanila, ali da odpre sebi, ki bo nadzorovala, kleti itd. Slabejša vina bodo v eni padla in s tem bodo izgubili najbolj najrevnejši vinogradniki. Država bi moral skrbeti za povzdigne izdelovanja, tu ga pa uničuje. Še bodo kmetovalci zapuščali rodno grundo, in se selili v mesto ali pa na tuje. Napravi več izpreminjevalnih predlogov, pred vsem, da se zniža davek in razlikuje med moštom in vinom; davek naj bo razmeren z vrednostjo vina, od vinskega mošta 8 K, od vina in drugih izdelkov 10 K; stalni znesek 18 K naj bi odpadel. Producenje naj bi se pustilo za rodbino, nastavljenec, rokodelce in delavce za lastno porabo neobdačeno množino, in sicer najmanj 2 litri na dan in glavo; takozvani pikolit in drožnatovino naj bi se od vsakega obdačenja popolnoma izločila in tudi ne vpoštevala v ono množino pijače, ki se oprostijo daveka. Večina je predloge odklonila. Vendar pa so obveljali kot minoritetni predlogi za razpravo v zbornici. Obrača se posebno proti temu, da bi imela vladna pravica zapečatiti vse posode in orodje, brez katerih je izdelovanje pijače nemogoče; on predlaga, naj se ta določba črta iz zakonske predlage. Predlog ostane v manjšini, le toliko je vladna pravila, da ta določba ne velja za domačo produkcijo (bodenständige Wein- und Mosterzeugung). Pri kaznolodobah je v § 24 predloge, da so razni pregreški težki prestopki. Predlaga, da se to sploh črta. Črta se nato samo: težki. Akoravno so Čehi in Poljaki z nami glasovali, vendar smo ostali v manjšini, ker nekateri poklicani faktorji niso bili navzoči. Iz postopanja večine in vlade se vidi, da nimajo nobenega ozira do našega ljudstva. Popolnoma napačna je predlog, da bi bili naši kmetovalci in vinorejci vsled vojne splošno obogateli. Bogastva ni iskati med nam, kmetskim ljudstvom, ampak drugod in tam naj bi se iskala sredstva za saniranje državnih financ.“

Slovenski poslanec Brencič: „Letos kaže na Štajerskem tako slaba letina, da vinogradniki ne bodo pridelali niti za domače potrebe dovolj. Veliko vinogradov tudi ni obdelanih. Meščani, ki imajo po vinskih goricah vinograda, ne morejo dobiti delavcev, kajti hrane jim dati ne morejo, za denar pa nihče ne gre da lat. Toda vsega v tem delu vinogradnim de-

lavcem hrano, ker je oblast vsa živila zaplenila in odvzela.“

Zid Kuranda je proti temu, da bi se davek odmerjal od vrednosti (10%) in predlaga 25 K od hl vina in zraven, naj se za dobo dveh let po končani vojni naloži še 35 K vojne doklade. Ako bi ta predlog ne obveljal, predlaga, da bi se lastnikom vinskih trgovin, ki bi smeles imeti neobdačeno vino, dovolil pri določitvi davka 30% kupnine.

Nižjeavstrijec Mayer je proti predlogu Kurande. Njegova stranka je bila leta 1908 proti vinskemu davku, ki ga je vrlada zahtevala. Takrat je ta davek vrgla ravno njegova stranka. Sedaj pa da so razmere take, da državi brez tega davka ni mogoče več obstati.

Soc. demokrat Renner je mnenja, da sedanji čas ni primeren za vpeljavo posrednih davkov. Zah-teva, naj se, če se že vino obdači, naloži davek na pridelovanje, ne pa na uživanje, ker le potem bo država proti vsem državljanom enako postopala. Zaka-j bi ravno pridelovalci vina ne plačali davka.

Slovenski poslanec Hladnik: „Davek 18 K za hl vina je previsok. V slabih vinskih letih razni vinogradniki na Dolenjskem vina niti niso tako visoko prodajali, kakor je sedaj davek sam. Sedaj ima vino res visoko ceno, ali to je nenaravno. Ako nastopajo redne razmere, utegne cena vina zopet pasti in novi davek bo dosegel le to, da bo vinogradnik le še bolj opuščal vinorejo, kakor že do sedaj. Štajerska je imela n. pr. v letih 1906–1915 vinogradov 28.968 ha, leta 1916 pa samo 17.239 ha; Dalmacija, poprej 72.355 ha, sedaj 54.212 ha; Istra, poprej 30.339 ha, sedaj 26.315 ha; Kranjska 10.056 ha, sedaj 9749 ha. Ako Renner trdi, da ne gre, da bi bila davčina na vino nekaj vedno sprememljivega, opozarja Hladnik na to, da je tudi sedanji vinski davek zelo različen po raznih kronovinah. Na Predarlškem se plača od 100 l vina K 2.12, na Kranjskem K 4.60. Še bolj različne so deželne priklade, od 60% na Štajerskem do 200% v Trstu. Predlaga, naj se izpusti beseda „najmanj“ 18 K od hl v § 2.“

Dalmatinec dr. Dulibič je proti stalnemu davku, ker je krivičen. Najboljše vino bi se lahko obdačilo, kakor najslabejše. V Dalmaciji so bila pred vojsko boljša vina po 48 K hl, slabejša po 16–24 K hl. Se pridruži predlogu Hladnikovem.

Kolischer predlaga, naj bi ostalo polvino neobdačeno in da se tudi od drugih vin, ki niso od vinski trte, torej od sadjevca, grozdjevjevega vina itd. plača davčina 10% vrednosti, najmanj pa 3 K od 1 hektolitra.

Odsek sprejme davek 10% od vrednosti, najmanj pa 18 K od hl. Davek na polvino se opusti; davek na sadno vino se sprejme po predlogu Kolischer. Pri vinskih trgovinah naj se dovoli zadrugam 30% popusta od nakupne cene in zasebnikom 25% popusta pri določitvi davka.

Poslanec Roškar posebno ugovarja, da bi se moral plačati razven davčnine še 2 K od hl za nadzorovanje in pregledovanje, točka večina je sprejela vladno predlogo.

Po zakonskem načrtu lahko dobe občine pravico nadzorovati in pregledovati vinske kleti in vlečenjo zato tudi dotično pristojbino 2 K. Ako bi pa občine tega posla ne izvrševali v redu, se jim lahko ta pravica odvzame; potem za dobo treh let dotična občina ne more priti več do te pravice. Po predlogu poslanca Brenciča se določi samo doba dveh let.

Proti predlogu poslanca Roškara, da se pusti 2 l na dan in osebo neobdačena, je obveljal predlog poročevalca, ki pravi, da vrlada v izvršilnih predpisih določi, koliko sme vinogradniku ostati neobdačenega vina za domačo pijačo.

Zlasti veliko se je govorilo o zahtevi, da mora vinogradnik zapisovati, koliko je pridelal vina, koliko prodal, koliko porabil itd. Govorili so o tem Jarc, Roškar, Dulibič, Hladnik, Glabinski; a predlog je obveljal.

Veliko je bilo govora tudi pri § 12, ki govorja o kleteh, v kleteh, v katerih je lahko neobdačeno vino (Freilager).

Hladnik je povdral, da takša prednost silno škoduje malim gostilničarjem. Ti bodo morali plačati vinski davek že pri nakupu, međ tem ko lastnik kleti, v katerih bo imel neobdačeno vino, ne bo plačal davka, dokler ne proda vina. Vinogradnik bo raje vino prodal takemu, ki bo reklo: Če meni prodaš vino, ne pride v tvojo klet nikakoršen pregledovalec, ali nadzornik. Ravnato določilo bo krivo, da bodo s časom veliki vinski trgovci vso vinsko trgovino otegnili na se, ali da bodo velike banke pričele trgovati z vino. Veliki vinski trgovci bodo lahko vporabili trust, vinske cene bodo poljubno določali tako pri nakupu kakor pri prodaji. Vsled tega bodo trpeli tako vinogradniki kakor pivo. Predlaga, naj se dovoli samo zadrugam kleti z neobdačenim vino. Priradi so temu tudi drugi, kakor n. pr. Seidel in Mayer, a nazadnje le sprejeli poročevalčev predlog, ko je vladni zastopnik izjavil, da bodo posebne zahteve stavili tistim, ki bodo prosili za dovolitev neobdačenih vinskih kleti, da pa mora biti radi vina iz Ogrskega taka ugodnost za trgovce, sicer bi se vinski trgovci izselili na Ogrsko in od tamkaj z Avstrijo kupevali.

§ 15 predloge je dosegel Roškar, da je bilo sprejeti: Pri vinogradnikih se ne bo zapečatilo orodja, ki je potrebno za izdelovanje vina, kadar se ne bo rabil, ampak samo pri tovarniškem izdelovanju vina, medtem itd.

Pri zadnjem paragrafu je bil odklonjen dr. Dulibičev predlog, naj bi zakon za dežele, ki so spadajo v vojno okrožje, ne veljal za dobo do dveh let po koncu vojne. Ta predlog se nekateri s posmemom pojavili.

Poslanec Roškar je bil vsled tega hud in je uznal zasluženo. Vendar pa zahteva, naj vrlada z

vsemi mogočimi sredstvi skuša vinorejo povzdigniti. Za to resolucijo bi vsi glasovali in je bila precejšnja poparjenost, ko je poslanec Jarc svojo resolucijo umaknil. Sprejel jo je za svojo nemški poslanec Licht, nakar je bila enoglasno sprejeta.

Francosko bojišče.

Ceprav so se nemške armade umaknile na takozvano Hindenburgovo črto, ki je baje zelo močno uirjena, se še vedno nadaljuje veleofenziva četverospazmovih armad na celi fronti od belgijskega mesta Ypernotri do južnovzhodno od Verduna ob francosko-lotaringijski meji. Nemške armade so se morale umakniti na dveh delih fronte in sicer pri mestu Havrincourt ob kanalu La Bassée severno od mesta Arras ter južnovzhodno od Verduna pri mestu St. Mihiel, kjer so morali prepustiti ameriškim četam, ki se bojujejo na tem delu fronte in ki hočejo iztrgati Nemcem obe deželi Alzacio in Loreno ter ju podariti Francozom, precejšen kos zemlje. — Stiri milijone ameriških čet je sedaj baje na potu iz Amerike v Evropo.

Italijansko bojišče.

Že delj kakor tri tedne napoveduje sovražno časopisje, da prične Italija z novo ofenzivo proti Avstriji, za katero se temeljijo pripravlja. Dne 16. t. m. so Italijani napravili napade na široki fronti med Piave in Brento ter v gorovjih Solarolo, Pertica in Sas. Dne 17. t. m. zjutraj so pričeli Italijani po daljšem bobnecem ognju s splošno ofenzivo. Srditi laški napadi so bili odbiti na celi fronti. Amerika je baje poslala večje število čet Italijanom na pomoč; imanci te zopet pričakovati delj časa trajajočih in hudih bojev.

Na drugih bojiščih.

Na macedonskem bojišču vzhodno od Bitolja so vsplameli novi boji med francosko-srbskimi in avstrijsko-bolgarskimi četami. Po hujem artilerijskem ognju so francosko-srbske divizije zasedle bolgarsko-avstrijske postojanke Sokol, Dobropolje in Vetrovnik. Avstro-bolgarske čete so se umaknile v smere proti severu. — Na turških bojiščih novi boji v Palestini severno od Jeruzalema ob cesti Nablus-Jeruzalem ter ob reki Jordan. Angleški napadi so baje bili odbiti.

Razne politične vesti.

Zasedanje drž. zbora odlagajo od dne do dne. Prvotno se je reklo, da bo sklican državni zbor za dne 24. septembra, potem dne 1. oktobra in sedaj pišejo listi, da se bodo seje pričele še le v drugi polovici oktobra, da dobi tako na eni strani finančni minister dovolj časa za sestavo od strank zahtevanega podrobnega finančnega (davčnega) načrta in da se na drugi strani ugodijo željam kmetskih poslancev, ki hočejo biti v času najnujnejših jesenskih poljskih del še doma. Mnogi poslanci so pa mnenja, da je zopet na odgoditev v zvezi z zunanjepolitičnimi dogodki, zlasti z Burianovim mirovnim pismom. Ako se to naziranje potrdi, bodo trajale državnozborske počitnice tako dolgo, dokler ne bo znan končni uspeh mirovne poslanice. Splošno se namreč pričakuje, da se bodo razvila pri otvoritvi jesenskega zasedanja državnega zabora važna in velika politična razprava. Ker bo ta na vsak način vsebovala tudi mirovno vprašanje, bi se ji rada vrlada izognila, dokler ne bo popolnoma pojasnjen zunanjepolitični položaj, ustvarjen po Burianovem mirovnem pismu. — Novejša poročila pa pravijo, da bo državni zbor sklican za 1. delegacijo pa za 15. oktobra.

Vrlada se še vedno ni spomenovala. Slovane draži, kjer le more. V Ljubljani je odstavila poštenega Nemca ravnatelja realke Cora. Na njegovo mesto je imenovala zagrizenega Nemca Swobodo. Na Češkem ugodil Nemec v vsaki še tako neopravičeni zahtevi. Sedaj bo baje odvzela Čehom večino v deželni upravi komisij in bo imenovala še dva Nemca v njo. Ustanovila bo s 1. oktobrom dvoje nemških okrajnih glavarstev: v Pragi in v Litomericah. Vlada draži Slovane, kjer le more in se ravna po starem recepciju: Nemcem groš, Slovanom pa knof. Kako se to skrada z mirovno ponudbo? Saj je avstrijski vlad menila znano, da so Amerika, Anglija in druge sovražne države le tedaj pripravljene skleniti mir z nami, če bodo uživali vsi narodi v naši državi enakopravnost in če se jim da popolna samostojnost.

Znamenje, da se bliža Jugoslavija, smo opazili tudi na mariborskem magistratu. Zadnji ponedeljek je bil nekaj časa nabij na stebru mariborske mestne hiše tudi naslednji slovenski napis: „Juter toreg se dajo vun Petroleumkarten od 9–11 Uhr.“ Čez napis je nekdo zapisal z modrim svinčnikom: „Heil Jugoslavia in deutschen Stadt Marburg!“ (Heil Jugoslavia in nemškem Mariboru!)

Poljaki ostanejo naši. V Tarnovu v Galiciji je imela poljska ljudska stranka shod, na katerem je sklenila: Z ozirom na to, da dobi poljski narod pomoč pri slovanskih narodih, priznavajo Poljaki potrebo sporazuma in tesnega stika s slovenskimi bratimi v

svrhu skupnega postopanja in pozivljejo klub Poljske ljudske stranke v državnem zboru, naj v Poljskem kolu dosežejo, da bo to zastopstvo ustanovilo sporazum s slovaškimi strankami, posebno z Jugoslovani in Čehi.

Jugoslovansko vprašanje razburja sedaj tudi Madžare. Ministrski predsednik Wekerle se je te dni posvetoval z zunanjim ministrom grofom Burianom. Znani grof Tisa potuje po Hrvatskem, da bi odvrnil odločilne hrvatske politike od zavezništva s Slovenci. Madžarski listi pišejo, da se bo jugoslovansko vprašanje kmalu rešilo, a le tako kakor želijo Madžari. — Oboji so enaki: Nemci in Madžari. Nemci bi radi, da bi slovenske dežele ostale njihove, a Madžari hočejo kar vse Hrvate in Srbe imeti vedno pod svojo oblastjo.

Nemci za prisilno vojno posojilo. Graški vse nemško-protestantovski list „Grazer Tagblatt“ poziva dne 17. t. m. vladu, naj razpiše prisilno vojno posojilo, ker baje Slovani, posebno Slovenci, ne marajo podpisovati vojnega posoja in raje nakupujejo hiše in posestva. Vsemec zahtevajo, naj se vsakemu Slovancu napravi na hrbet vojno posojilo in naj se pri boiči oddaji premoženja najbolj obremenjeni Slovence.

Grof Burian in namestnik nemškega državnega kancelarja pl. Payer sta imela govor, v katerih sta izjavila mirovno pripravljenost osrednjih zavezniških držav na podlagi posestnega stanja pred vojno brez medsebojne vojne odškodnine; tudi zveze narodov in mednarodnega razsodišča ter enakomerne razorozevanja ne odklanjajo.

Španska pred odločitvijo. V Madridu se vrši pod kraljevim predsedstvom že več dni velika poslovovanja španskih državnikov in generalov. Zunanji minister se je dne 14. t. m. dolgo razgovarjal na špansko-francoski meji z poslanikom v Parizu. Gre se za to, ali bi Španija napovedala Nemčiji vojsko ali ne.

Turški sultan pride na Dunaj. Dunajski listi pišejo, da pride koncem meseca septembra na Dunaj novi turški sultan. Posetil bo baje tudi nemškega cesarja Viljema.

Tedenske novice

Mašniški jubilant. Iz Dobove pri Brežicah se nam poroča. V nedeljo, d. 15. septembra, na praznik Ime Marije, parone naše farne cerkve, je tukaj ob navzočnosti sedem duhovnikov obhajal 30letnico mašništva g. prof. dr. Anton Medved, Bogu in Mariji v zahvalo, faranom in romarjem v veliko veselje. Slovesno se je razlegala njegova pridiga v prostorni in prenovljeni cerkvi o Mariji, Kraljici miru, katera naj izprosi človeštvu mir z Bogom, mir srca in z bližnjim, potem pride tudi svetovni mir. Vlč. g. kanonik Mešiček je blagoslovil lepa kipa Srca Jezusa in Marije, darovana od dveh dobrotnic naše farne cerkve.

Cesarica Zita za bolehne in slabotne otroke. — Cesarsica Zita je poslala princezinji Lobkovic lastnoročno pismo, v katerem piše med drugim: „Med velikoštevilnimi odredbami, ki so se z mnogih strani uvedle in mnogokrat uspešno ustanovile na poprišču ljudskega blagostanja, je posebno glede zdravstvene oskrbe v vojni doračajoče mladine treba še marsikaj storiti. Boj, ki ga srčno in požrtvovalno vodijo mojemu srcu tako blizu stojče dunajske matere za čhranitev in prehrano svojih otrok, vzbuja moje občudovanje in željo, da jim pomagam. Z ustanovitvijo okrevališča na Dunaju, ki naj daje ob primerni hranili pozimi in poleti obilo prilike za bivanje na prostem, želim velikemu številu otrok, ki jih ne morejo sprejeti bolnišnice, nuditi to, kar potrebujejo. Mislim pred vsem na bolehne, lahko jetične, okrevajoče in uezadostno hranjene otroke, katerih slabotni telesni ustroj je povzročila vojna hrana ali pa se iz enakega razloga ne more okrepliti. Le-ti naj se oskrbujejo v zavodu, dokler njihovo stanje to zahteva. Z velikim veseljem bi pozdravila, ako bi se tega dela, ki mi je v resnici na srcu, udeležili vsi krog. Zato Vam, ljubba princezinja Lobkovic, poverjam nalogo, da osnujete odbor, katerega naloga bo, da pod mojim vodstvom izvrši ta načrt.“ Cesarsica Zita res kaže s svojimi ljudomilimi dejanji, da je prava mati zapuščenih sirot.

Obeni zbor Slovenske Krščansk-Socialne Zveze v Ljubljani dne 10. t. m. je sprejel celo vrsto resolucij, ki so jih izdelali posamezni odseki; ti sklepni bodo tvorili temelj novemu izobraževalnemu delu med ljudstvom.

Odpust črnovojnikov starih letnikov. Dunajski listi poročajo, da bodo v kratkem odpuščeni iz vojaške službe vsi črnovojniki, ki so stari 50 let. Med 15. septembrom in 31. decembrom pa bodo odpuščeni iz črnovojniške vojaške službe vsi črnovojniki, ki so stari 49 let.

Za našo mladino! Strahotne so številke o umrljivosti otrok med vojno. Kakor da bi pašala strupena slana, tako učinkujejo vojne posledice na našo deco. Oni, ki jim še prizanaša smrt, pa počasi hirajo, njihove odporne sile postajajo od dne do dne manjše. Sveta dolžnost slovenskega naroda je, da skrbi za svoj naraščaj, da mu z združenimi močmi pomaga — prestati vojno. Dne 21. in 22. septembra priredi obor SHS žena za siročad po vsem slovenskem ozemlju Narodni blagdan, da zbere potrebna sredstva, ki naj omogočijo kar najizdatnejšo pomoč naši mladini. Nabranii denar se ne porabi le za oskrbo otrok, ki jih sprejemajo Hrvatje tako gostoljubno, temveč tudi v prid slovenski mladini, ki obiskuje šolo na domačih teh. Del nabranega denarja se porabi za podpore dijakom Kubinjam, za boljšo prehrano otrok, ki obis-

kujejo ljudske šole, za nabavo obleke in obutve potrebnim. Naj ne bo 21. in 22. septembra slovenske rodbine, ki ne bi prispevala po svojih močeh za ohranitev naše mladine, naše bodočnosti. Odbor S. H. S žena za siročad v Ljubljani. — Kdor hoče pobrati denar v to svrhu, naj piše v Ljubljano po naboljno polo.

Za slovenskega trgovca. Pri župnijski cerkvi v Slov. goricah je na prodaj hiša, v koji je lepa velika stacuna z magacini in stanovanjem. Hiša je v nekaj zemlje, ako se želi. To objavljamo, da bi posestvo prišlo v slovenske roke. Oglašati pa se je treba takoj, ker je stvar nujna. Prva pojasnila daje upravnštvo „Straže“ v Mariboru.

Kaznovanje vinorecev. Kakor smo že svojčas poročali, se v brežiškem in celjskem okraju dogaja zelo številni slučaji, ko sodne oblasti kaznujejo naše vinorece zaradi baje pretiranih cen pri prodaji vina. Samo pri kozjanski okrajni sodniji se sedaj vrše okrog 60 takih kazenskih razprav. Zlasti razburljivo je pri tem dejstvo, da pošiljajo za preizkušenje vina na preizkuševalni urad taka vina, ki so že sla bogve skozi koliko rok, ki so bila že pomešana z raznimi drugimi vini, dočim bi naj bil pridelovalec vina še vedno odgovoren za dotično prodano vino, ki že davno ni več pristno. Jasno je kot beli dan, da more biti pridelovalec vina za prodano vino odgovoren le tako dolgo, dokler se še nahaja v njegovi kleti, ne pa še tudi potem, ko je že šlo skozi razne roke, a kazen bi pa naj zadela samo pridelovalca. Poslane dr. Jankovič se je obrnil za tozadevna pojasnila na justičnega ministra, nakar je prejel od njega slednje obvestilo: Celjsko državno pravdništvo ni dalo nobenega povoda za preiskovanje pretiranih cen pri prodaji vina od strani vinorecev, marveč je dala povod neka ovačba na nadzorovalni urad za promet z živili štajerskega namestništva. Stajersko cesarsko namestništvo je izročilo zadevo celjskemu državnemu pravdništvu, ki se je glede primernosti cen obrnilo na preizkuševalni urad za cene v Celju. Ta je zaprosil celjsko državno pravdništvo, da mu vpošlje v treh slučajih vzorce dotičnih vin, kajih cena je baje bila pretirana. Celjsko državno pravdništvo je naročilo orožništvu, da mu dospošje dotične vinske vzorce. Zadeva še torej ni končana in je še v razbravi.

Vinske cene. V dunajski „Wiener Allgemeine Zeitung“ piše nek vinotržec: „Brezupno je, upati na padanje vinskih cen. Vinogradniki zahtevajo za nova vina povprečno 10—15 K za liter in to celo še za siaba vina. Na Nižje-Avstrijskem se plačuje celo jabolnik po 4 K.“

Promet s sadjem. Vlada je zasegla sadje. Trgovinov s sadjem imajo le pooblaščenci družbe Geos. Po železnici se sme pošiljati sadje le z dovoljenjem te družbe, ki ima za Štajersko svoj sedež v Gradcu. — Natančnejša pojasnila o prometu s sadjem se dobijo tudi na okraju glavarstvih (prehranjevalni oddelek).

Domače žganje. Na kmetih plašijo mestni agentje kmete, da je letos prepovedano delati iz sadja domače žganje. To ni res. Iz sadja, ki je odpadlo, je kmetom dovoljeno delati žganje in sicer kakor vsako leto — davka prosto. Tozadevne prošnje se morajo vložiti do dne 15. novembra t. l. pri pristojni finančni straži.

Rekvizicija živine. Vsak dan dobivamo pritožbe, da nakupovalci odvzamejo nekaterim posestnikom celo zadnjo kravo, oziroma zadnjo glavo vprežne živine, pri drugih, posebno pri svojih „prijateljih“ pa pustijo več živine kot jim gre. Svetujemo, da se vsi, ki se jim godi krivica, obrnejo na Pisarno S. K. Z. v Mariboru, Cirilova tiskarna. Vsak slučaj se naj podrobno opiše.

Petrolej in sveče. Okrajno glavarstvo v Mariboru, prehranjevalni urad, da na razpolago omejeno množino petroleja in sveč v syrhe porazdelite med lastnike sadonosnikov in vinograkov in sicer za dobro prešanja. Tozadevne prošnje z označbo trajanja in velikosti potrebe, z označbo velikosti vinograda, z označbo lastne preše za sadje in grozdje je vlagati do dne 25. t. m. na prehranjevalni urad mariborskoga okrajnega glavarstva. Tozadevne prošnje morajo biti od županstva potrjene. Na prošnje, došle po 25. septembrom, se ne bo oziralo.

Cene hmelju gredo skokoma kvišku. Na hmeljskem trgu v Žalcu naraščajo skokoma cene za hmelj. Dočim so še v prejšnjem tednu plačevali stot žatečkega hmelja po 710—730 K, ga danes plačujejo že po 740—760 K za 50 kg. Za tuj hmelj lanskega pridelka so ponujali po 400 K za 50 kg, za tuj hmelj letošnjega pridelka še pa ni bilo do sedaj nobenega povpraševanja.

Pisma se morajo sedaj frankirati z znamko po 20 v, dopisnice pa po 10 v. Mnogi še denejo na pisma samo znamko za 15 v in na poštnie dopisnice ne pridenejo znamke za 2 v. Naše upravnštvo mora radi tega dan na dan plačevati kazen.

Dopisi.

Maribor. Magistrat je določil nove cene za goveje meso in sicer: 1 kg prednjega mesa z največ 15% privage K 6.60; 1 kg zadnjega mesa s privago 20% K 7.20; 1 kg mesa za pečenko neizločeno brez privage K 8.30. Cesarski morajo imeti v mesnicah javno nabit 1 izvod cenika. Kdor se ne drži teh določil, se ga lahko kaznuje z globo 5000 K, oziroma z zaporom do 6 mesecev.

Kamnica. Po štirih letih je tukaj zopet oživelja Dekliška Zveza. Nastopilo je že par navdušenih govornic.

Polička vas pri Jarenini. Dne 12. septembra je umrl po dolgi težki bolezni, srečiven s sv. zakra-

menti, tukajšnji župan Leopold Ledineg, star 48 let. Pogreb se je vršil v nedeljo, dne 15. t. m. Vodil ga je dekan vlč. g. Čižek ob spremstvu 6 čč. gg. duhovnikov. Svetila pokojniku večna luč, ostalim pa naše sožalje!

Sv. Jakob v Slov. gor. Dne 17. t. m. se je poročila veleposestnica gdč. Ivanka Holler z g. Franc Dreier. Na gostiji so zložili na predlog g. Jagra za slovensko šolo v Mariboru 41 K. Živelj! Poročenecma obilo sreče!

St. Ilij v Slov. gor. Dne 16. t. m., popoldne ob štirih, se je v tukajšnji cerkvi vršila poroka gdč. M. Bauman, veleposestniške hčerke iz Strihovca, z veleposestniškim sinom g. Maksom Purkarhofer iz Teranca pri Graču. Bilo srečno!

St. Ilj v Slov. gor. V ponedeljek, dne 16. t. m. je nenadoma umrla Uršula Gornik, kmetica-vdova v Ceršaku. Odkar je vojna vzelala neznanokam sina Karla, se dobra mati ni mogla več potolažiti. Bila je vrla mati, dobra gospodinja, vneta katoličanka in gostoljubna Slovenka. Pogreb se je vršil dne 18. t. m. prepopoldne. Svetila vrla obmejni Slovenki nebeska luč!

Selnica ob Muri. V Jägerndorfu v Šleziji je umrl na bolezni, ki si jo je nakopal v vojaški službi, 18letni mladenič-vojak Janez Nikl, sin tukajšnjega posestnika in čevljarskega mojstra Franca Nikla. Janez je bil priden mladenič. Svojim staršem je redno pisal vsak dan. Bodil mu tuja zemljica lahka!

Ljutomer. Kmetijska podružnica v Ljutomeru priredi v nedeljo, dne 23. t. m., ob 9. uri dopoldne, v Fran Josipovi šoli zborovanje. Govoril bo g. c. kr. žetveni komisar Puklavec o letošnjem predpisu odaje zrnja. To predavanje je zaradi tega zelo važno, da izvije naši kmetovalci natančne predpise in kar je najvažnejše, da se izognejo morebitnih občutnih denarnih ali celo zapornih kazni in slednjič, da ne propadejo občine vsled malomarnosti nekaterikov v tako neljubo vojaško rekvizicijo. Pridiše torej, kmetovalci in tudi kmetice, da se seznanite s to zadevo. Razgovorili se bomo tudi o drugih gospodarskih vprašanjih današnjih časov.

Stročjavas pri Ljutomeru. Dne 13. avgusta t. l. je padel na italijanski fronti Franc Salamun. Bil je zadet od sovražne granate v glavo na gori Monte Cello.

Središče. Slovensko katoliško izobraževalno društvo vprizori v nedeljo, dne 22. t. m. v šolskih prostorih novo spevoigro „Veselo je delo kmetova“ in ljudsko igro „Pred vaškim znamenjem.“ Začetek točno ob osmih zvečer.

Slov. Bistrica. Bistriški Slovenci se udeležimo prihodnje nedelje, dne 22. t. m., izleta, ki ga priredi Čitalnica v Črešnjevec na tamkajšnjo narodno veselico. Na veselicu bo govoril, kakor smo izvedeli, g. prof. dr. Medved. Čitalnica je že za celi okraj organizirala pobiranje darov za gladno jugoslovensko tročad v dnevih 21. in 22. septembra. Bistriške nemčurje silno bodejo hrvatski lepaki, ki smo jih razobesili v Narodnem domu, ker so v oklicu omenjeni tudi Hrvati in celo — Srbi. Vendar so pa že davno prepričani, da se bodo morali privaditi še marsikaterim drugim čudežem, ako bodo hoteli svoja stara leta — preživeti v Slov. Bistrici.

Črešnjevec pri Slov. Bistrici. Slovensko bralno društvo v Črešnjevcu priredi v nedeljo, dne 22. t. m. ob 4. uri popoldne (tako po večernicah) v prostorih ljudske šole igro oziroma koncert in sicer za naše oslepele vojake in v prid Slov. bralnega društva. Spored je obširen in zanimiv. Po koncertu kratka zabava v gostilni gospe Poljšak. Vabimo k obilni udeležbi. Na noge! Vsi na Črešnjevec! Koncert se vrši ob vsakem vremenu. Pričakujemo, da nas posetijo posebno naši sosedje Bistričani in drugi!

Petrovče. Dne 17. t. m. je po kratki in mučni bolezni umrl tukajšnji šolski ravnatelj gosp. Ernest Slanc v 57. letu svoje starosti. Sledil je svoji pred tremi dnevi umrli soprigi. Zasluznemu šolniku svetila večna luč, žaljučim preostalim pa naše sožalje!

Sevnica ob Savi. Pokopali smo zaporedoma tri pridne Marijine družbenice: Črnič Alojzijo, ki je že dalje časa bolehalna na jetiki; Grive Ano v Zajeljgori, komaj v 16. letu, ki je lepo poskrbala za svojo smrt, prosila tovarišice, naj opravlja za njo devet-dnevno; v enem tednu je zbolela in fila pokopana; tretja je bila Tihole Julijana iz Ledine, ki je umrla ravno na prvi petek, ki je bil za njo ob enem v počestnosti deveterih prvih petkov zadnji. Ta dan je bila še obhajana. Pokopali so jo na praznik Marijinega rojstva. — Dal je svoje mlado življenje za domovino in cesarja Maks Novak, doma na Žigarskem Vru. Naj v miru počivajo!

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Ribnica na Pohorju: Teh reči naš list nijekdar objavljal, pa tudi ne bo. Je preosebno. — F. Zelenko: Hvala! Le korajžno! Bliža se naše odrešenje. — Družba sv. Klaverja, Solnograd: Dokler izhajamo samo na štirih straneh, je nemogoče prinesti tako obširnega spisa. Oprostite! — Podova: Hvala za članek. Žal, da je tako obširen. — S. Barber

Loterijske številke.

Gradec, 11. septembra 1918 86 34 88 63 17
Linc, 14. septembra 1918 7 46 69 58 35

Mala naznanila.

Ena beseda stane 10 vinarjev.

XX Kupi se: XX

V okolici Maribora želim kupiti malo posestvo z nekaj oralov nujiv in travnikov. Ponudbe na Josip Šerec, Maribor, Tegetthoffstraße 57. 1244

Knoparje (ježice) kupuje po najboljši dnevnih cenih. Alex. Rosenberg, Gradec, Annenstraße Štev. 22. (24. Kienr.)

Malo posestvo z lepo hišo blizu cerkve in železniški postaje želim kupiti. Ponudbe na upravo pod „Posestvo 1222.“

Strd ali med kakor tudi druge zaplambi nepodvržene deželne in gozdne pridelke kupuje po najvišjih cenah. Andrej Suppan, Poličane. 1238

Vinski kamen (Weinstein) kupi v vsaki množini po najvišjih cenah veletrgovina S. Friedrich, Ptuj, Sarnicava ulica. Stajersko. 1239

Na prodaj lepo posestvo, 18 oralov, od tega 4 oralne lepega gozda, mlina, sadni vrt, v ravnini; cena 50.000 K. — Težak konj, 12 let star, zaradi rodbinskih razmer se proda za 10.000 K. Naslov: „Posestvo 1240 v Oplotnici“ na upravo.

Lepa kahlasta peč za sobo, železna vrata in obleka se proda za živila. Ilger, Vila Berta, Badistraße 14. 1239

Oddam skoro nove škornje mirovno blago, kakor tudi hrastovi soči, (60—350 D. Maribor, Cvetlična ul. 18, vr. 1, od 11.—12. predpoldne) 1242

Prodam kadi za zelje in škape iz mecesnovega ali smrekovega lesa, Izdelovalnica jerbasov. Maribor, Škrinj trg, zraven mestne tehnike. 1241

Siva obleka, skoraj nova, za srednje močno močko osebo se proda. Plačati je nekaj v gotovini, nekaj v živilih. Vpraša se: Maribor, Nadvojvod Evgena cesta 5, II. nadv. vrata 14. 1229

Nov sod — 880 l — deloma za živila se proda. Jeren, Gaswerkstraße 28 A, Maribor. 1233

Pozor! Najboljša prilika za naložitev kapitala!

Hiša v Mariboru. V sredini mesta, Viktringhofova ulica 13 in 15. Veliko dvorišče, 4 stanovanja, 5 trgovin v hiši. Dobrodočna trgovina z dalmatinskim vinom, ki obstoji že od 1. 1906 se proda z vsemi pritiklinami, (vino, steklenice, posoda, zamaški i. t. d.) radi bolesni posestve. Pisemne ponudbe na: F. Cvitančić, Maribor, Viktringhofova ul. 1228

Odda se ena moška obleka, zimska suknja in čevlji. Povpraša se lahko od 11—12 ure dopoldne Maribor, Wilsdrainerjeva ulica 17, II. nadstr. 1235

Posestvo v Kamnici pri Mariboru so proda; 14 oralov, vse v dobrem stanu. Oglasni pri Matju Žižek, Fraustaden 41, Maribor. 1254

Kobila na prodaj, sposobna za vsako vožnjo, 11 let starca in brez vsake hibe. Franc Rajh, Bistrica pri Mariboru. 1251

2 gosli na prodaj, Maribor, Nagystrasse 11, I. nadstropje vrata 5. 1252

Dva vagona mehkih drv (krajinski „svartli“), prodam % metra stave 50 K. Kupec si mora sam drva na železniški postajo spraviti. Rebernik Aleijai p. d. Nataš, Jaunek št. 41, Brezce ob Dravi. 1202

Prodam in deloma zamenjam za žvez konjske komate, sede, voz nov kolieselj, 34 metrov vrv, 20 mm debela in 26 m dolga vrv in še več drugih predmetov, kovački meh, cilinder okrogel močen za čevljarske, deloma za desar in živila. Karl Traungasse 4, Celje, Stajersko. 1218

Sod

za vino, dobrohranjen, vsebuje 1800 litrov se proda. Več pove lastnik hiše v Mozartovi ulici 59, Maribor. 1188

Najboljše špecerjsko blago, najbolje barve za obliko zav. 50, sruh v oljnate barve, firmežna domestilo se dobira od 15. sept. naprej pri tvrdki Ivan Dečko, Čeje, nasproti Narodnemu domu. 1197

Dvonadstropna hiša, na solnčni leži, 16 sob, 6 kuhinj, 6 predstov pod celo hišo klet, se proda za 58.000 K. Mozartstraße 59, Maribor. 1192

Šmihel nad Mozirjem. Slabša organista in čekovnica pri farni cerkvi se s tem raspisje, s službo je tudi združeno oskrbovanje cerkvene krême. Več pove župni urad v Šmihelu. 1198

XX Nujde: XX

Hlapec, ki ima veselje do konj in svinsko deklo sprejme takoj proti dobrini nagradi. Gašpar Ledenik, Meljski vrh 5, Maribor. 1235

Kdor želi posestvo ali hišo kupiti oziroma prodati, naj piše takoj z natančnim popisom pod imenom „Vojni čas št. 1238“ na upravo Šl. Gosp.

Strojnika elekro-tehnika obvladujočega Dieseljev motor in akumulatorje, veščega inštalacije in drugih električnih panog, sprejme večje slovensko podjetje. Ponudbe z navedbo dosedanjega delovanja je poslati na upravo „Sl. Gosp.“ pod šifro „Strojnik elektro-tehnik“. 1256

Mlado

čedno dekle za vse se sprejme k dnevni osebam brez otrok na deželi. Z dekletom se bo lepo ravno in dobro oskrbovalo. Zeli se, da na vsego nekaj nemški. Ponudbe pod „Najem“ na upravo lista. 1243

Sprejme se hlapec tudi invalid in deček za pašo. Meljski Vrh št. 39 pri Mariboru. 1232

Kleparska učenca se takoj sprejmeta. Preskrba v hiši. Ussar, Maribor, Šilerjeva ul. 17. 1281

Viničar s 3—4 del. močmi za posestvo z malim vinogradom se takoj sprejme. Vpraša se v usnjarski tovarni, Antuo Badlov naslednik, Maribor. 1287

Strežnica za dečke, dekla za petri in svine z dobrimi sprščevali, ne že 40 let starca, ki je veča hišnih in pojedelskih opravil, se takoj sprejme za mesečno plačo 22 K poleg fine postrežbe v deželi hiralnic v Kintefeldu na Gornjem Štajerskem. Ponudba pisemno na omenjeno hiralnico. 1245

Sprejemem drvarje. Kupim konje. Pisemne ponudbe sprejme Papež v Spodnjem Dravogradu. 1240

Išče se dekle, včemo pri kmetiji, ugodna stalna služba. Naslov v upravnosti pod št. 1220.

Majer

ne že 50 let star, ozelenjen, z dežlno rodbino, priden, pošten in zmožen samostojno voditi več z posestvo se takoj sprejme z zelo dobro plačo in dosti zemlje za živež. Ponudbe na R. Stermecki, trgovcu, Celje. 1212

Sprejme se kroščki učenec brezplačno. Štešek Franc, Mellingerstraße 1, Maribor. 1208

Pridnego hlapec in deklo, ki se razume na gospodinjstvo, takoj sprejme za dobro plačo Franc Fijavž, trgovec v Št. Janžu na Dravskem polju, p. Ptuj. 1188

Učenec, priden, poštenih staršev, z dobro šolsko izobrazbo se sprejme v špecerjski trgovini pri tvrdki Ivan Dečko, Celje, Ljubljanska cesta 4. 1198

Dobra, samostojna kuharica, se sprejme takoj ali pa s 1. vinotokom pod dobrimi pogoji v trgu na Sp. Štajerskem. Ponudbe na upravo pod „Kuharica št. 1186.“

Cedna kuharica, porabna za vse in delamožna, popolnoma zdrava in snazna, ki zna samostojno mečansko kuhati, dejiti 2 kravi ka pitati 2 praličje. Plača 80 K, 40 K enoletne nagrade. Ponudbe na: „Kuharica v dežni hiši št. 1191“ na upravo.

Za neskljivega viničarja s 3 do 4 del. močmi sprejme za dobro plačo. Vincenc Kukar, trgovina z želenino, Tegetthofova ulica 1, Maribor. 1178

Išče se v župnišče blizu mesta hlapec in dekla proti dobrimi pogoji in oskrbi. Več pove uprava lista pod št. 1216.

Izurjenega kovača, če tudi nekoliko invalid, sprejme takoj Matej Bregant, kovač v Orehevi vasi p. Sivnica pri Mariboru. 1186

Kuharica, starca že 85 let, vajena knetištva, se sprejme o novem letu v župnišče. Ponudbe na upravo pod „Kuharica št. 1187.“ Odgovor dobi le tista, ki bo sprejeta v službo.

Za vinogradsko posestvo g. grofa Attems na Postru pri Mariboru se išče dobro izobražen viničar s tremi delavnimi močmi, kateri ima lastno živino, ako mogoče tudi vožne krave, pod ugodnimi pogojimi. Predstavi se naj pri oskrbniku posestev grota Attems na Spiefeldu. 1168

Šmihel nad Mozirjem. Slabša organista in čekovnica pri farni cerkvi se s tem raspisje, s službo je tudi združeno oskrbovanje cerkvene krême. Več pove župni urad v Šmihelu. 1198

Grofa Pahta poprej Löwenthalov mlin v Gornji Sv. Kunigundi pri Ptuju je smrli po skoraj enoletni hudi bolezni kmet Simon Žula,

katerega obžalujejo zapuščeni:

Ivana Žula, žena Terezija Verbek, roj. Žula, Genovefa Šula, hčerka Janez Žula, sin Franc Verbek, zet.

—
ZAHVALA.

Najprisrješje se zahvaljuje za zahvalo in znancem za obilni obisk v času bolezni in telžbe, ki so nam jih izkazali ob prilikah smrti rajnega

Simona Žula,

posebno obžalujejo zapuščeni:

Ivana Žula, žena Terezija

Verbek, roj. Žula, Genovefa Šula, hčerka Janez Žula, sin Franc Verbek, zet.

—
ZAHVALA.

Najprisrješje se zahvaljuje za zahvalo in znancem za obilni obisk v času bolezni in telžbe, ki so nam jih izkazali ob prilikah smrti rajnega

Simona Žula,

posebno obžalujejo zapuščeni:

Ivana Žula, žena Terezija

Verbek, roj. Žula, Genovefa Šula, hčerka Janez Žula, sin Franc Verbek, zet.

—
ZAHVALA.

Najprisrješje se zahvaljuje za zahvalo in znancem za obilni obisk v času bolezni in telžbe, ki so nam jih izkazali ob prilikah smrti rajnega

Simona Žula,

posebno obžalujejo zapuščeni:

Ivana Žula, žena Terezija

Verbek, roj. Žula, Genovefa Šula, hčerka Janez Žula, sin Franc Verbek, zet.

—
ZAHVALA.

Najprisrješje se zahvaljuje za zahvalo in znancem za obilni obisk v času bolezni in telžbe, ki so nam jih izkazali ob prilikah smrti rajnega

Simona Žula,

posebno obžalujejo zapuščeni:

Ivana Žula, žena Terezija

Verbek, roj. Žula, Genovefa Šula, hčerka Janez Žula, sin Franc Verbek, zet.

—
ZAHVALA.

Najprisrješje se zahvaljuje za zahvalo in znancem za obilni obisk v času bolezni in telžbe, ki so nam jih izkazali ob prilikah smrti rajnega

Simona Žula,

posebno obžalujejo zapuščeni:

Ivana Žula, žena Terezija

Verbek, roj. Žula, Genovefa Šula, hčerka Janez Žula, sin Franc Verbek, zet.

—
ZAHVALA.

Najprisrješje se zahvaljuje za zahvalo in znancem za obilni obisk v času bolezni in telžbe, ki so nam jih izkazali ob prilikah smrti rajnega

Simona Žula,

posebno obžalujejo zapuščeni:

Ivana Žula, žena Terezija

Verbek, roj. Žula, Genovefa Šula, hčerka Janez Žula, sin Franc Verbek, zet.

—
ZAHVALA.

Najprisrješje se zahvaljuje za zahvalo in znancem za obilni obisk v času bolezni in telžbe, ki so nam jih izkazali ob prilikah smrti rajnega

Simona Žula,

posebno obžalujejo zapuščeni:

Ivana Žula, žena Terezija

Verbek, roj. Žula, Genovefa Šula, hčerka Janez Žula, sin Franc Verbek, zet.

—
ZAHVALA.

Najprisrješje se zahvaljuje za zahvalo in znancem za obilni obisk v času bolezni in telžbe, ki so nam jih izkazali ob prilikah smrti rajn